
Obsah

Úvod do chemie léčiv	11
Základní složky živé hmoty a léčiva od nich odvozená	16
I. Biogenní prvky	16
1. Prvky obsažené ve větším množství	16
2. Prvky obsažené v malém množství	19
3. Prvky obsažené v nepatrném množství	20
4. Radioaktivní izotopy biogenních prvků	21
a) Přirozená radioaktivita	21
b) Umělá radioaktivita	22
c) Radioaktivní izotopy	24
d) Využití radioaktivních izotopů ve zdravotnictví	25
II. Bílkoviny	27
1. Aminokyseliny	27
a) Aminokyseliny alifatické	29
b) Aminokyseliny cyklické	30
2. Histamin a antihistaminika	31
3. Peptidová vazba — peptidy	32
4. Vlastnosti bílkovin	32
5. Rozdělení a použití bílkovin	34
a) Bílkoviny jednoduché	34
Bílkoviny krevní plazmy	35
b) Bílkoviny složené	37
c) Bílkoviny pozměněné	38
Použití štěpných produktů bílkovin ve farmacii	38

III. Lipidy	38
1. Lipidy jednoduché	39
a) Tuky	39
Kyseliny obsažené v tucích	40
Získávání tuků	41
Vlastnosti tuků	41
Hydrolyza tuků	42
Hodnocení tuků	43
Použití tuků ve farmacii	44
Mýdla	44
Náplasti	45
b) Vosky	46
2. Lipidy složené	47
Fosfolipidy	47
Lecitiny	47
Kefaliny	49
3. Steroidní sloučeniny	50
a) Steroidy	50
b) Steroly	50
c) Žlučové kyseliny	52
IV. Glycidy	53
1. Glycidy jednoduché — monosacharidy	53
Pentosy	58
Hexosy	60
Aldohexosy	60
Ketohehexosy	62
2. Glycidy složené	64
a) Oligosacharidy	64
Disacharidy	64
Trisacharidy	67
b) Polysacharidy	67
c) Heteroglykosidy	73
Umělá sladidla	73
V. Biokatalyzátory	74
1. Vitamíny	74
a) Vitamíny rozpustné v tucích	75
b) Vitamíny rozpustné ve vodě	80
2. Hormony	89
a) Hormony nebiřkovinné	89
Hormony nízkomolekulární	89
Hormony steroidní	93

b) Hormony se strukturou bílkovinnou	100
Hormony hypofýzy	101
Hormony placenty	103
Hormony pankreatu	103
3. Enzymy	105
a) Hydrolasy	107
Proteasy	107
Karbohydrasy	108
Esterasy	109
Amidasy	109
b) Desmolasy	110
Oxydasy	110
Dehydrogenasy	110
Dekarboxylasy	111
Léčiva izolovaná z rostlin a jejich syntetické obdoby	112
I. Alkaloidy	112
1. Alkaloidy založené na pyridinu	113
2. Alkaloidy založené na indolu a imidazolu	114
3. Alkaloidy založené na tropinu	117
Místní anestetika	119
4. Alkaloidy založené na chinolinu	122
5. Alkaloidy založené na isochinolinu	123
Alkaloidy opia	124
6. Alkaloidy založené na fenanthrenu	124
Deriváty morfinu a kodeinu	126
7. Skupina purinových alkaloidů	126
8. Námelové alkaloidy	130
9. Nezařazené alkaloidy	133
II. Srdeční glykosidy	135
1. Glykosidy náprstníku	138
a) Purpureaglykosidy	138
b) Lanatosidy	139
2. Glykosidy krutikvětu	140
3. Glykosidy mořské cibule	140
III. Terpeny	142
1. Terpeny	143
a) Terpeny acyklické	144
b) Terpeny monocyklické	144

c) Terpeny bicyklické	146
Deriváty pinanu	146
Deriváty kamfanu	147
2. Polyterpeny	148
Kaučuk	149
IV. Třísloviny	152
1. Třísloviny hydrolyzovatelné	153
Taniny	154
2. Třísloviny nehydrolyzovatelné	155
Adstringencia jiného původu	156
Syntetická léčiva	162
I. Léčiva s účinkem celkově anestetickým	162
1. Anestetika anorganická	163
2. Anestetika organická	164
a) Uhlovodíky	164
b) Halové deriváty uhlovodíků	166
c) Etery	169
d) Barbituráty	171
II. Léčiva s účinkem sedativním a hypnotickým	172
1. Bromidy	172
2. Alkoholy	173
3. Aldehydy	176
4. Deriváty močoviny	178
Ureidy alifatické	179
Ureidy cyklické	179
III. Antiepileptika	184
IV. Ataraktika	186
V. Léčiva s antipyretickým a analgetickým účinkem	187
1. Deriváty chinolinu	188
2. Deriváty pyrazolu	189
3. Deriváty anilinu	191
4. Deriváty kyseliny salicylové	193
5. Analgetika morfinového typu	196

VI. Dezinficiencia a antiseptika	197
1. Sloučeniny uvolňující kyslík	198
2. Halogeny a látky uvolňující chlor nebo jod	200
3. Sloučeniny boru	204
4. Sloučeniny těžkých kovů	205
5. Různé sloučeniny organické	210
a) Alkoholy a aldehydy	210
b) Fenoly	211
c) Dehty a ichthamol	215
d) Kyseliny a estery	216
e) Invertní mýdla	219
f) Organická barviva	221
Insekticida	223
VII. Léčiva infekčních onemocnění	224
1. Chemoterapeutika protozoárních a spirochetálních onemocnění	226
a) Antimalarika	226
b) Trypanocida a antiluetika	227
Sloučeniny arsenu	228
Sloučeniny antimonu	231
Sloučeniny vizmutu	231
2. Chemoterapeutika antibakteriální	232
a) Sulfonamidy	232
b) Tuberkulostatika	237
c) Antibiotika	239
Skupina penicilinu	240
Skupina streptomycinu	243
Skupina tetracyklinu	244
VIII. Prostředky antiparazitární	246
IX. Léčiva trávicího traktu	249
1. Acida a antacida	249
a) Acida	250
b) Antacida	250
2. Adsorbencia	253
3. Projímadla	254
a) Projímadla zvětšující obsah střevní	255
b) Projímadla změkčující obsah střevní	256
c) Projímadla působící dráždivě	257
4. Diuretika	260
a) Diuretika rtuťová	260

b) Diuretika xantinová	261
c) Ostatní diuretika	261
X. Diagnostické prostředky	262
Význam názvů běžných skupinových označení léků a léčivých přípravků	265
Věcný seznam	268